34ste jaar. — Nr 51. Zaterdag 30 April 1887.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 30 APRIL.

Van alles wat.

Over eenige dagen is een koninklijk besluit verschenen waarbij, in 16 gemeenten, de officieele school afgeschaft en de vrije scholen aangenomen worden.

De liberale gazetten natuurlijk, gaan te werk dat het wreed is en maken M. Thonissen en de katholieken uit voor afschuwelijke schoolverwoesters.

Het beste en doelmatigste antwoord dat er op al dat lawijt kan gegeven worden, is de tabel der bevolking der afgeschafte officieele scholen en der scholen die deze laatste thans vervangen.

Wij ontleenen dat beteekenisvol tafereel aan den *Moniteur* :

Namen der gemeenten	Getal kinderen in de offic. school	Getal kinderen in de aangen. school.
Loenhout	11	268
Cuerne	14	286
Hollebeke	0	85
Belleghem	0	162
Gits	9	236
Oost-Nieuwkerke	1	212
Smetlede	0	73
Sippenaeken	0	59
Hex	11	73
Kessenich	0	89
Neeroeteren	0	205
Les Bulles	12	134
Paliseul	5	101
St-Médard	12	163
Ave-et-Auffe	0	21
Barvaux-Condroz	0	53

De liberalen zullen nu het recht hebben tegen het ministerie te schreeuwen, den dag dat zij zullen getoond hebben waartoe eene school dient waar *geen enkel kind* naar toe komt.

Is die school nutteloos, ja of neen ?

Indien zij inderdaad nutteloos is, en iedereen zal zulks met ons bekennen, heeft M. Thonissen overschot van gelijk gehad ze af te schaffen, en mocht hij niet langer dulden dat de gemeenten, dat de arme boeren die er thans al zoo moeilijk komen, jaarlijks duizenden en duizenden moesten opbrengen voor eene zaak waar ze toch geen het minste profijt uit trokken.

* * *

Weet gij lezers, hoeveel de katholieken te Parys jaarlijks uitgeven voor de behoeftigen die geholpen worden door het genootschap St-Vincentius a Paulo ?

Bij de VIER HONDERD DUIZEND FR.

Het getal leden van het genootschap beloopt, voor Parys alleen, 3,000. Deze 3,000 leden verschaffen bijstand en troost aan meer dan 35,000 behoeftigen.

In ons land zijn de conferenties van St-Vincentius-a-Paulo niet min bloeiend, en worden er jaarlijks verscheidene honderd duizende franken aan de behoeftige lieden uitgedeeld.

Dat belet niet dat de geuzen geene gelegenheid laten voorbijgaan om de edelmoedige leden van de St-Vincentiusgenootschappen te beleedigen en te misachten.

Die kerels haten al wat maar den naam van katholiek dragt. Onder het liberaal ministerie dreven zij hunnen haat tegen het genootschap St-Vincentius-à-Paulo zoo ver, dat het aan de officiers van het leger allerstrengst verboden werd er lid van te zijn, onder voorwendsel dat de soldaten zich met geene politiek mochten bemoeien.

De ongelukkigen ten huize bezoeken, hun brood en vertroosting bezorgen, eene politieke werking !!

Hoe is het mogelijk zich door de partijschap zoo volkomen te laten verblinden !

* * *

De hatelijke dwingelandij, die men in een der gasthuizen van Parys uitoefende, waar een wereldlijke ziekendienster belet heeft dat de priester aan 't bed van eener zieke kwam, ofschoon de stervende hem gevraagd had, wekt de algemeene verontwaardiging op. De municipale raad van Parys heeft de handelwijze dezer lieve ziekendienster goedgekeurd ! Het doktrinaire blad *Journal des Débats*, zelfs is over zooveel tirannie verontwaardigd en het ontzegt aan de doktors en ziekediensters het recht, onbepaald meester te komen spelen over den vrijen wil van den zieke en dezen te beletten te sterven zoo hij zelf begeert. Het artikel van het *Journal des Débats* wordt veel opgemerkt, omdat het eene liberale gazet is.

* * *

De *Pall Mall Gazette* van Londen verkondigt eene samenspraak, welke een zijner reporters met generaal Brialmont heeft gehad, omtrent de rol welke België in den toekomenden oorlog zal moeten spelen.

De generaal is van gevoelen dat de Fransch-Duitsche oorlog onvermijdelijk is ; daar keizer Willem zich krachtdadig tegen eene nieuwe bloedvergieting verzet, zal hij na dezes dood eerst uitbreken. In dien oorlog zal België de buffer tusschen de twee landen zijn.

Geheel verschillend was de toestand in 1870. Toen telde België met zekerheid op de hulp van Engeland en maakte in de forten van Antwerpen eene operatie basis. Tegenwoordig zou de hulp van Engeland onzeker zijn en, in alle geval, zich bij 't zenden van een onvoldoende leger van 40,000 man bepalen.

België heeft dus niets dan zijne eigene macht. De versterkingen op de grenzen tusschen Duitschland en Frankryk zullen deze twee mogendheden noodzaken eenen doortocht langs België te zoeken. Zulk een doortocht zou onze inlijving zijn of bij Frankryk, of bij Duitschland. Tegenover zoo een gevaar blijft er België niets te doen dan zijne toegangsposten, Luik en Namen, versterken, welke versterkingen geene moeilijkheden opleveren.

De generaal is zeer verbitterd tegen M. Frère, die aan zijne plannen een zoo hevigen weerstand biedt ; maar hij gelooft dat de Kamer bij de oppositie van M. Frère tot de orde van den dag zal overgaan.

Om de nieuwe versterkingen te verdedigen, zal men 70 tot 80,000 man moeten hebben ; om het leger te versterken zal men de plaatsvervanging moeten afschaffen en den algemeenen dienst invoeren.

Dit verhaal van de *Pall Mall Gazette* is zeker geen evangelie, doch, het slot kan men wel aannemen : meer forten, meer kanonnen, meer mannen, millioenen verkwist en alleman soldaat. 'T is wat schoons !

* * *

Men bestudeert thans in de bureelen van 't ministerie een ontwerp tot volledige herinrichting der burgerwacht. Er is spraak, verzekert men, de steden en gemeenten, waar de burgerwacht werkdadig is, een contingent te doen leveren in verhouding met hare bevolking.

* * *

M. de Vrière gaf dezer dagen te Beernem eene voordracht over de *boter* ; die voordracht kunnen wij als volgt samen vatten :

De veekweek was, tot voor weinig tijd, eene bron van bestaan voor de landbouwers ; doch nu dat alle landbouwvoortbrengselen aan lagen prijs staan, vooral het vee, ware het misschien min voordeelig vee te kweeken voor den handel, en meer melkkoeien te houden. Maar de boter is ook in prijs gedaald en bovendien is de uitvoer naar Engeland 5 millioen 750 duizend kilogram aan 3 frank per kilo, en nu is die uitvoer gedaald tot 2 millioen kilogram aan 2,60 fr.

De deensche boter, de beste van Europa, werd in Engeland verkocht in 't jaar 1870, ter hoeveelheid van 40 duizend kilos 's jaars, aan 3 fr. per kilo, en nu voeren de Denen 18 millioen kilos boter naar Engeland, en verkoopen die aan 7 fr. de kilo.

Wat de Denen kunnen, zouden de vlaamsche landbouwers dit ook niet kunnen, zij, die alom bekend staan voor hunne voortreffelijke landbouwvoortbrengselen ? Wel zeker. Maar wat moet daarvoor gedaan worden ? Anders niet dan *goede boter* gemaakt, gelijk de Denen.

De *netheid* is de eerste voorwaarde tot het bekomen van goede boter. Wees dan net in de stallen, op de dieren, eemers, kuipen en ander gerief maar vooral wees zuiver op uwe eigen persoon.

De *kelder*, waarin niets dan boter en melk mag staan, zelfs geen bier, moet *in het noorden* van het huis liggen, zoodat er geene zon aan kan.

De *koeien* moeten zeer wel *uitgemolken* worden ; de leste melk geeft immers meest room en dus meest boter vet. (Dit werd klaar bewezen door 5 roommeters.)

Onmiddelijk na het melken moet de *melk snel afgekoeld* worden, en hoe koeler gemaakt hoe beter, want de room bestaat uit millioenen kleine vetbollekens.

Door de koude verstijven de grootste en komen naar boven, de mindere volgen en zoo de koude van de melk heviggemaakt wordt, kunnen ook de allerkleinsten verstijven en naar boven komen, dus *hoe koeler de melk*, hoe talrijker de vetbollen en *hoe meer boter*.

Op tijd kernen is allerbelangrijkst. Men moet kernen als de melk dik is en lichtjes zuur, ik zeg *lichtjes* zuur ; want wacht men langer, dan vermindert de room, opgeslorpt wordende door de kasstof. (Dat werd weerom klaar bewezen door eenen roommeter.)

De zure melk moet 18graden warmte hebben van het begint tot het einde van het kernen. Is zij zoo warm niet, dan zet men ze eenige stonden bij 't vuur vooraleer ze in de kern te gieten. Is de melk in de kern, dan giet men warm water tot men den vereischten graad bekomt. Hierin is men natuurlijk geleid door een *warmtemeter*, die daartoe ingericht is.

Ware de melk koeler, men zou geene boter bekomen, en warmer zou het schadelijk zijn.

Wil men *room* kernen, men moet dezen maar *12 graden warmte* geven. Bezit men nu een deensche *kern*, zoo is het kernen in 20 tot 25 minuten gedaan.

Nu volgt het *afrapen der boter*. Dit moet gebeuren als de boter niet grooter is dan een speldekop. Men kan ze alzoo allerbest *spoelen*. Het afrapen gedaan zijnde met een daartoe gemaakt *schuimspaan*, legt men de boter in eene zeef. Nu steekt men dit in klaar water en men schudt eenige malen weg en weer. Die wijze van spoelen komt vooral des zomers te pas, daar de boter alzoo rap moet stijven. Om die gespoelde *boter* te *kneden* en er al het water uit te persen, legt men ze op eene bijzonder *berd* en men rolt ze bij middel van eene houten *rol*.

Gedurende het boterwerken bezigt men gestadig twee houten schupjes, daartoe uitsluitend veerdigd.

Zoo iedereen op de aangeduide manier in België boter maakte, zou de prijs derzelve welhaast verhoogen en wij zouden de engelsche markt terug winnen. Al onze boter zou goed zijn en zou kunnen gelijkelijk verwerkt en verzonden worden.

* * *

De *Journal de Liége* kondigt aan dat een nieuw besluit aan het handteeken des Konings is onderworpen, welke nog een tiental ijdele scholen zal afschaffen.

Wij durven hopen dat het alzoo zal wezen. De schoolverkwistingen moeten een einde nemen.

* * *

Volgens het verslag van M. Ronse in de Kamer, waren er in de kiezing van M. de Stuers verschillende onregelmatigheden.

De liberalen wisten dus wel waarom zij zoo hard schreeuwden, toen men te Oostende reklameerde tegen de kiezing !

Alles nauwkeurig onderzocht, heeft M. de Stuers maar 1 stemmeke meerderheid, en dit leste kan men zeggen is de zijne.

De rechterzij lovaler dan de linkerzij met de kiezing van M. Englebienne, heeft de kiezing goed gekeurd.

M. de Stuers zit dus in de Kamer gelijk er eens M. de Bovaval zat voor het arrondissement Brugge. 't Is niet heel glorierijk, zegt het *Journal de Bruxelles*.

De Kamer.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de bespreking over het wetsontwerp Dumont strekkende invoerrechten op het vreemd vee te heffen, voortgezet.

Wij ontleenen over deze zitting de volgende regelen aan het *Fondsenblad* :

De heer De Neef, afgevaardigde van Leuven, heeft eene uitmuntende redevoering uitgesproken, om die rechten te verdedigen. Hij werd herhaaldelijk door de rechterzij en een deel der brusselsche bank toegejuicht.

Spreker heeft duidelijk aangetoond dat de landbouwer in Belgie, een echt lastdier is, met belastingen overladen en verpletterd door de vreemde konkurrencie, terwijl de nijverheid wordt beschermd en een wezenlijk voorrecht geniet. De heer De Neef heeft ook zeer goed geantwoord op de tegenwerpingen van den heer Beernaert.

De heer Peltzer, van Verviers, heeft eene nota afgelezen waarin hij zich verklaart tegen de bescherming in 't algemeen, zelfs tegen die van de nijverheid der stad welke hij vertegenwoordigt.

Vervolgens heeft de heer Cartuyvels, van Borchworm, een landbouwkundige van eersten rang, op welsprekende en zegepralende wijze de redevoering van den heer Beernaert weerlegd en de belangen van den landbouw gewroken over de drogredenen der zoogezegde vrijhandelaars. Hij stelde de kwestie op hare echte plaats, door vasttestellen dat het hier het leven of den dood van den landbouw geldt. De rechterzij en het centrum hebben den spreker luidruchtig toegejuicht.

Op dezen oogenblik werd de beraadslaging onderbroken door de neerlegging van een belangrijk amendement van den heer Dumont waarbij art. 1 van zijn voorstel volkomen gewijzigd werdt.

De heer Beernaert, voorziende dat het ontwerp zal gestemd worden, had in de vorige zitting den heer Dumont aangeraden het recht per kilo voortestellen in plaats van per stuk vee. De heer Dumont heeft wel gedaan dien raad te volgen.

Op 't einde der zitting heeft de heer Buls, burgemeester der stad die jaarlijks voor meer dan een millioen rechten op het vleesch heft, onder voorwendsel van slachtrecht, tegen de voorgestelde rechten geprotesteerd, namens de vooruitgang en de beschaving der negentiende eeuw (en inzonderheid van 7 September 1884 !)

* * *

Verders lezen wij daarover nog het volgende in het *Nieuws van den dag* :

De beraadslaging, die in de Kamer begonnen is over de invoerrechten op het vee, zal waarschijnlijk tot in het midden van aanstaande week voortduren. De voorstanders en de tegenstrevers der inkomende rechten vallen op hevige wijze malkander aan, zonder dat er veel licht in het debat komt.

Men heeft reeds meer dan eens opgemerkt dat in zake van bescherming en vrijheid de bekeeringen zeer zeldzaam zijn. Protectionnisten en vrijhandelsgezinden beschouwen de zaken van verschillende standpunten, en het is onmogelijk tot eene verstandhouding te geraken. Beiden houden voet bij stek en beweren elk dat zijn stelsel het eenige redmiddel tegen de krisis uitmaakt.

Ten gevolge van zekere opmerkingen in de bespreking gedaan, hebben de afgeveerdigden van Nyvel hun voorstel gewijzigd, terwijl zij daarenboven afzien van de invoerrechten op de peerden en op het ingelegd vleesch. Ziehier het gewijzigd voorstel, zooals het thans aan de beraadslaging der Kamer onderworpen is :

Invoerrechten op het hoornvee : ossen, stieren, kalveren, fr. 0,05 per kilo levend gewogen ; koeien en veerzen, fr. 0,03 per kilo levend gewogen.

Schapenras : rammen, schapen, lammeren fr, 2,50 per stuk.

Versch vleesch : geheele beesten, half beesten en vierendeelen fr. 0,15 per kilo.

Andere stuks vleesch : fr. 0,30 per kilo.

* * *

In de zitting van gisteren heeft, onder andere redenaars, onze volksvertegenwoordiger, M. Schaetzen, het woord gevoerd ten voordeele der inkomrechten op het vee.

M. Schaetzen heeft ernstig het wetsontwerp verdedigd. Alle werken, zegt hij, hebben recht op de bescherming van den Staat. M. Schaetzen legt de redevoering van M. Beernaert neder en herstelt zekere beweringen van M. Pirmez. Het is niet kwestie van het volk uit te hongeren maar wel van den landbouw te beschermen.

M. Schaetzen doet klaar uitschijnen dat de invoerrechten op het vee den besten invloed op de landbouw-nijverheid zouden hebben. Hij keurt de ophitsingen af die de openbare gerustheid bedreigen en eindigt met de stemming van het ontwerp Dumont ernstig aan te bevelen.

M. Schaetzen heeft zijne redevoering voltrokken onder het handgeklap der rechterzijde.

Landbouw.

Eenige algemeene opmerkingen over de verbetering en de gezondmaking van den gemeentegrond « DE STADSMOTTEN » te Tongeren.

III.

De enkele draineering is niet mogelijk want de afloop der waters kan zich niet op eene natuurlijke wijze doen. Nogtans, indien men den waterpas van het water van 50 tot 55 centimeters kon doen zakken zou men reeds zeer goede resultaten bekomen. Maar vooraleer kunnen aan te duiden wat systeem het voordeeligste is, is het noodzakelijk aan te duiden, *ten minste op benaderende wijze*, de kwantiteit water die men jaarlijks moet wegruimen. Volgens onze berekeningen zullen wij veronderstellen dat de gansche oppervlakte der *Motten* van 15 hectaren is.

* * *

De waters die te verwijderen zijn hebben eenen dubbelen oorsprong. Zij komen voort van den regen en van de doorzijpeling of *infiltratie*. De hoeveelheid water die jaarlijksch op eene aangeduide plaats valt, hangt van verscheidene omstandigheden af. De luchtstreek, de hoogte, de natuurlheid der zeeen, der meeren, der bosschen, de manier van bebouwen hebben allen invloed op de verdeeling van den regen. Te Oostende valt jaarlijks eene lage water van 615 millimeters. Wij zullen veronderstellen dat de hoeveelheid water die jaarlijks in de omstreken van Tongeren valt, van 600 millimeters is. Onder deze voorwaarden ontvangt een hectaar grond 6000 kubieke meters waters en de 15 hectaren der *Motten* zullen 78,600 meters ontvangen.

Wij kunnen niet schatten zelfs op benaderende wijze, de hoeveelheid water welke deze weide van den Jeker ontvangt, bij middel van doorzijpeling of *infiltratie*. Indien deze hoeveelheid aanzienlijk was, dan zou men, bij middel van een bijzonder werk deze doorzijpeling of *infiltratie* moeten beletten. Alzoo zou men door een *verbindings-kanaal* de waters rechtstreeks in den Jeker kunnen terug leiden.

Indien men van de 78,000 kubieke meters de hoeveelheid water aftrekt die aan de planten noodig is, de hoeveelheid water die uit den grond dampt, alsook de hoeveelheid water die natuurlijk den grond inzijpelt, dan zal men de kwantiteit water kennen die moet weggeruimd worden.

* * *

1. Niets is moeielijker dan de hoeveelheid water te bepalen welke de planten noodig hebben. Deze is des te grooter dat de grond minder vrucht-

---

EENIGE BLIKKEN (1)

OVER HET

OUD TONGEREN

(VERVOLG.)

Nevens die zoo even beschrevene vereenigingen waren er ook nog in onze stad zekere confrerien van anderen aard ; zoo kennen wij de *Machielen* en de *Rederykers*.

Het doel der Machielen confrerie was het verken, en het bijdragen van vreugde en luister in de publieke plechtigheden, met het uitvoeren van dansen en momerijen.

De Machielen ontleenen hunnen naam aan hunnen patroon St-Michiel, en het beeld van dien heiligen dat zich vandaag nog in de Begynhofkerk bevindt, werd, schijnt het, door deze confrerie gekocht. De archieven onzer stad melden reeds hunne tegenwoordigheid op den intocht van bisschop Cornelius van Berg in het jaar 1538.

Hunne kleedij was gansch witkleurig : witte vlas, broek, kousen en schoenen. Boven die broek droegen zij een soort van blauw zijden rokje dat slechts tot aan de knieën daalde, een bleekroode helm met zwart afgezet en met eenen zilveren knop aan het uiteinde versierd, bedekte hun hoofd en in het midden van dezen helm bevond zich eene tinne plaat met deze woorden : *Quis ut Deus*. Een lang en breed zwaard droegen zij in de hand, de overste slechts in plaats van dit zwaard had een klein met alkleurige strikken versierd stokje, met hetwelk hij de verschillende figuren en bewegingen van den dans aanduidde. De Machielen wagen, die aan den verkleeden stoet van 1871 deel nam, gaf ons eene zeer gelukkige herinnering hunner eigenaardige oefeningen.

De *Rederyker kamers* hadden een ernstiger doel. Dit waren vereenigingen van geleerde burgers, die zich met het vormen van letterkundigen en tooneelspelers bezig hielden.

De oudste Rederyke kamer van het land is die van Diest, welke in het jaar 1302 werd ingericht. Omtrent de 16e eeuw werden deze vereenigingen menigvuldig ; geen dorp van eenig belang was er dat de zijne niet had. Toen ook, richtten zich de prijskampen in, die eenen zoo grooten invloed op de letterkundige beweging van dien tijd uitwerkten door den beschavenden wedijver die zij de verschillende maatschappijen inboezemden.

Allerverschillend waren de ontwerpen die zij behandelden : letterkunde, geschiedenis, wetenschappen, wijsbegeerte, tooneelkunde, enz. In elke maatschappij bevonden zich eene of meer schrijvers en dichters met het opstellen der tooneelstukken door de leden uit te voeren gelast : zekere dier stukken zijn tot ons gekomen : alzoo de dramas : *Het leven van St-Katerina ; de ondergang der stam van Fachmos, koning der Persen ; Broedermoord gestraft in Domitianus keizer van Romen ; Het veranderlijk leven van Garibaldus en Dagobertus.*

De blijspelen waren ook niet buiten den smaak van onze Rederykers ; alzoo voerden zij uit : *Arlequin Astrologant ; De tafel in 't gekkenhuis ; Orestus en Pilatus ; Jan Ga-zin-eenvuft*. Men kent ook nog een zinnebeeldig treurspel, in hetwelk de katholieke kerk, twee maagden, St-Michiel, de duivel en de keizer Leo de derde verschenen.

Onze Rederyker kamer had voor naam : *de Witte Lelie*. In het jaar 1576 wierd er door de regeering eene bijeenkomzaal tot hare beschikking gesteld, doch, wij kunnen niet aanduiden waar deze bijeenkomplaats zich bevond ; in het jaar 1707 was het op de Markt, *in den Pelikaan* huis Tilkin tegenover het Stadhuis huis Vandenrijdt, en aldaar bleef zij gehuisvest zoo lang zij bestond, dat is tot bij het invallen der Franschen. Dit lokaal, diende slechts tot de dagelijksche vereenigingen ; de vertooningen gaven zich des daags op een tooneel, altoos in volle lucht opgericht.

In 1685 werd er een prijskamp opgesteld tusschen de *Witte Lelie* van Tongeren en *de Roos* van Hasselt die heden nog bestaat, over het uitvoeren van het treurspel *Pitus en Aron*. De vertooning moest plaats hebben te Loon voor eenen jury uit vreemdelingen samengesteld. De Hasseltsche kamer die in 't begin veel pocherij getoond had trok zich 's daags te voren terug, en weigerde den vredevollen strijd in te treden : de Tongenaren speelden het stuk op de Marktplaats en wreekten zich over de onbeschofte handelwijze hunner tegenstrevers, met hun een bitsig en spottend dichtstuk toe te sturen. De *Roos* antwoordde, gelijk men denken kan, op eene niet minder vinnige wijze, en die koveling bracht de twee *Kamers* zoo hevig tegen elkaar, dat zij in haar schrijven de letterkunde ten voordeele der bitsigheid gansch vergaten. De *Lelie* toch stopte de *Roos* den mond met een dichtje van vier verzen dat wij ons genoodzaakt vinden hier niet aan te halen ; wij laten over, aan zekere onzer oude medeburgers, deze poetieke oefening onzer Rederykers, aan onze nieuwsgierige lezers mede te deelen.

Aan het hoofd der Kamer bevond zich een *Prins* die alle drie jaren gekozen moest worden, den eersten zondag van mei ; nevens hem waren nog andere overheden : een *meigraaf*, een *hoofdman*, twee *meesters*, een *geheimschrijver*, een *kapelaan* en een *deurwaarder*. De *meigraaf* ook werd alle drie jaren herkozen en deze kiezing deed men op zekere plaats buiten de Maastrichterpoort, genoemd de *Haudiende*. Den Meigraaf gekozen, gingen de Rederykers stoetsgewijze naar de Marktplaats, naar den deken van het kapitel, den schoutend, den burgemeester, den prins der kamer, den nieuwen meigraaf, en bij alle die bezoeken zeggen de archieven, vergastte men den stoet overvloedig.

Den eersten mei van elk jaar, ging de vereeniging der Rederykers meiboomen met alkleurige linten versierd voor de huizen der personen die zij wilden vereeren planten ; nadeniss, door hunnen kapelaan gelezen, vergaderden zich alle leden te paard, en het zwaard in de hand, om zich te wenden naar de huizen waar het besloten geweest was den meiboom te planten ; voorop gingen de meigraaf, de vaandeldrager, een bazuinblazer en een tromslager. Misschien is dit gebruik de oorsprong van het hedendaagsch meisteken, doch moet men bekennen, dat indien dit is, het zinnebeeld en ook de uitoefeningswijze erg sterk van veranderd zijn. Laten wij in het voorbijgaan zeggen, dat vele zulker eigenaardige hedendaagsche gebruiken jaren en eeuwen oud zijn : zoo onder anderen zien wij de regeering in 1751 verbieden op straf van drie gouden guldens, de personen te volgen die een kind naar den doop dragen, alsook van te dier gelegenheid suikergoed en geld aan het volk te werpen ; zoo nog een bevel van Prins-Bisschop Georgius-Lodewyk in 1729, verbood streng alle lawijt met deksels, lonzen en andere dergelijke voorwerpen ter gelegenheid van tweede huwelijken.

Om lid der Rederyker Kamer te worden, moest men den voorgeschreven eed afleggen, zich voor drie jaar verbinden, een inkomrecht betalen en zich aan alle verplichtingen door het reglement opgelegd onderwerpen.

Aan alle plechtigheden nam de gansche confrerie deel ; de processen namelijk woonde zij in de volgende schikking bij : een bediende het schild der vereeniging dragende ; een orkest samengesteld uit violen en bassen ; het beeld van Onze Lieve Vrouw, patronesse der Kamer ; de vlagdrager te paard met het wit en blauwkleurig vaandel, dat zich, indien wij niet dolen, in den stadsmuseum der Moerepoort nog bevindt ; de prins in allerprachtigste kleedij, met den zilveren halsring kenteeken zijner waardigheden eindelijk de leden twee en twee, elk eene witte lelie in de hand dragende.

De menigvuldige vertooningen die zij gaven, veroorzaakten aan de Rederykers onkosten, die hunne inkomsten soms ongenoegzaam waren om te betalen ; ook zien wij de regering op verschillende tijdstippen, de Kamer zekere inkomsten toekennen, in dank van hare deelneming aan publieke feestelijkheden.

(Wordt vervolgd.)

(1) Verboden nadruk.